

En uppskattad artikelserie fyller 15 år och ska fortsätta förnyas

”Hur ska vi förstå begreppet evidens? Vilka utmaningar möter forskaren som arbetar med att ta fram evidens? Vilka dilemman möter klinikern som ska förhålla sig till evidens, riktlinjer och vårdprogram i relation till olika kvalitetsåtgärder?”

FOTO: NILS FRIDÉN

Cecilia Fridén, redaktör.

CITATET KOMMER FRÅN den allra första artikeln under vinjetten *Forskning pågår* som skrevs av professor Karin Harms-Ringdahl för 15 år sedan. Frågorna hon ställer är lika aktuella i dag och debatten kring begreppet evidens är fortfarande levande. Jag hoppas att den alltid ska vara det.

VI BEHÖVER FORTSÄTTA vara nyfikna och inte nöja oss med den kunskap vi har i dag. Detta uttryckte Karin fint i sin artikel med orden: ”Att vi har evidens för att en viss behandling har effekt ska alltså inte tolkas som att detta är bevisat en gång för alla och för alla patienter”.

SEDAN DEN FÖRSTA ARTIKELN år 2006 har tidningens arkiv fyllts på med över 130 artiklar. De sammanfattar aktuell evidens inom olika områden inom fysioterapi och bjuder på översikter av evidensläget för en lång rad behandlingsformer, patientgrupper och åldrar. *Forskning pågår* belyser även forskning inom pedagogik, genus, mätmetoder, implementering, riktlinjer och mycket annat. Artikelserien visar bredden och mångsidigheten inom svensk fysioterapeutisk forskning och vilka fantastiska framsteg som gjorts de senaste decen-

nierna. Evidensen ökar ständigt för fysioterapeutiska interventioner samtidigt som det finns metoder som vi behöver lämna bakom oss.

Via *Forskning pågår* förmedlas aktuell evidens på ett lättillgängligt och översiktligt sätt till fysioterapeuter som arbetar inom olika områden och som är i olika skeden av sina yrkeskarriärer. Att artikelserien är väldigt uppskattad visar våra läsarundersökningar genom åren och nu jobbar vi vidare för att den ska fortsätta att vara det!

I OCH MED FÖRSTA NUMRET 2022 kommer utseendet på artikelserien förändras då hela tidningens design nu görs om för att få ett mer modernt tilltal. Vårt mål är att fortsätta att publicera intressanta och användbara översikter över olika forskningsområden. Särskilt vill vi sikta in oss på att belysa nya forskningsfält som ännu inte har tagits upp.

Som redaktör för *Forskning pågår* vill jag vara uppdaterad om all spännande forskning som pågår i landet. Men eftersom flödet är så stort behöver redaktionen hjälp för att fånga upp allt. Därför tar vi gärna emot tips om färsk forskning eller om teman du skulle vilja se belysas under kommande år.

HÄR BREDVID PUBLICERAR VI ett välfyllt register över alla de forskningsartiklar som har publicerats mellan 2016 och 2021. Vill du dyka in i professionens fantastiska kunskapsskörd finns artiklarna att läsa på fysioterapi.se/forskning/forskning-pagar/

Artikelregister

Arkivet finns på fysioterapi.se/forskning/forskning-pagar/

2006

1	Tro, vetande och vetenskap! Varför behövs evidens? <i>Karin Harms-Ringdahl</i>
2	Fysisk träning förbättrar balans och muskelstyrka hos äldre <i>Lars Nyberg</i>
3	Positiva effekter av styrketräning vid skador i centrala nervsystemet <i>Britta Lindström, Barbro Larsson</i>
4	Rätt doserad träning ger positiva effekter vid reumatoid artrit <i>Christina H. Stenström, Emma Swärdh</i>
5	Andningsvård efter kirurgi till högriskpatienter – färre komplikationer och snabbare återhämtning <i>Monika Fagevik Olsén</i>
6/7	Att lära för livet. Sjukgymnastiska insatser för barn med cerebral pares <i>Eva Brogren Carlberg, Sigrid Østensjø</i>
8	Beteendemedicin – ett forskningsfält som öppnar nya vägar för sjukgymnaster <i>Pernilla Åsenlöf, Eva Denison</i>
9	Tidigt insatt träning minskar konsekvenserna av artros <i>Carina Thorstensson</i>
10	Intervention vid ryggbesvär. Ökad kunskap om förlopp, prediktorer och subgrupper möjliggör riktad behandling <i>Birgitta Öberg</i>
11	Kroniskt Obstruktiv Lungsjukdom. Träning ger ökad fysisk förmåga, minskat vårdbehov och förbättrad livskvalitet <i>Karin Wadell, Margareta Emtner</i>
12	Ländryggs- och bäckensmärta vid graviditet. Anpassad träning kan lindra smärta och förkorta sjukskrivningen <i>Lena Nilsson-Wikmar, Christina Olsson</i>

2007

1	Intervention vid nackbesvär. Manuella tekniker och träningsterapi har god effekt <i>A. Peolsson, G. Kjellman, B. Öberg</i>
2	Långvarig smärta. Starkt vetenskapligt stöd för sjukgymnastiska behandlingsmetoder <i>Anne Söderlund</i>
3	Bäckenbottenträning – förstahandsvalet vid urininkontinens <i>Kerstin Eliasson, Birgitta Nordgren</i>
4	Stora hälsovinster med fysisk träning vid njursjukdom <i>S. Andersson, E. Brodin, G. Hallste, S. Heiwe</i>
5	Fysisk aktivitet på recept – ett verktyg för förbättrad folkhälsa <i>Matti Leijon, Agneta Ståhle</i>
6/7	Barn, fysisk aktivitet och hälsa <i>Patrick Bergman, Maria Hagströmer</i>
8	Fysisk träning vid hjärtsjukdom. En effektiv men underutnyttjad behandlingsform <i>Åsa Cider</i>
9	Främre korsbandsskada 1: Betydelsen av tilltro till sin förmåga <i>Pia Thomeé, Roland Thomeé</i>
10	Varför ortopedien blev sjukgymnast och varför vi inte kommer ihåg det. Svensk ortopedi och sjukgymnastik under 1800-talet <i>Anders Ottosson</i>
11	Perspektiv på styrketräning <i>Ann-Katrin Stensdotter</i>
12	Främre korsbandsskada 2: Utvärdering av muskelfunktion i klinik och forskning <i>Roland Thomeé</i>

Artikelregister

2008

1	Hälsoklassifikationen ICF – varför, när och hur? <i>Mia Pless, Margareta Adolfsson</i>
2	Evidensbaserade insatser vid patellofemoralt smärtsyndrom <i>Suzanne Werner</i>
3	Träning vid yrsel – för vem, och hur gör man? <i>Eva Ekvall Hansson</i>
4	Att främja fysisk aktivitet. En kostnadseffektiv behandlingsmetod för hälso- och sjukvården <i>Lars Hagberg</i>
5	Motivationsekvationen – att vägleda äldre personer till fysisk aktivitet <i>J. Holmbom, H. Ritzén, L. Lundin-Olsson</i>
6/7	Fysisk aktivitet och träning vid astma <i>Margareta Emtner</i>
8	Fysisk aktivitet och träningseffekter för äldre <i>Elisabeth Rydwick</i>
9	Varför är fysisk aktivitet/träning positivt för vår hälsa? <i>Carl Johan Sundberg, Jan Henriksson</i>
10	Om kroppsmedvetande och kroppsuppfattning <i>Amanda Lundvik Gyllensten, Gunvor Gard</i>
11	Från kunskap till handling. Så använder sjukgymnaster forskning <i>Åsa Dederig, Lars Wallin</i>
12	Arbetsrelaterad muskuloskeletal smärta. Förhållanden inom den offentliga sektorn <i>Ylva Fjell</i>

2009

1	Att identifiera ökad risk för värk/smärta vid datorarbete <i>Agneta Lindegård Andersson</i>
2	Fotledsfrakturer. Funktion och rehabilitering ur ett sjukgymnastiskt perspektiv <i>Gertrud Nilsson</i>
3	CI-terapi för barn med hemiplegi <i>Ann-Christine Eliasson, Andrew M Gordon</i>
4	Svensk sjukgymnastisk forskning om MS 1999–2008 <i>U. Einarsson, S. Johansson, Y. Nilsagård</i>
5	Att förebygga och minska konsekvenserna av osteoporos <i>Ann-Charlotte Grahn Kronhed, Gun-Britt Jarnl</i>
6/7	Helkropps vibrationsträning. Populär träningsform med begränsad evidens <i>Christina Brogårdh, Jan Lexel</i>
8	Har du artros? Så här kan du lindra besvären <i>Carina Thorstensson</i>
9	Mobil informations- och kommunikationsteknik (IKT) – En väg till ökad rörelsefrihet för äldre? <i>Anita Melander Wikman</i>
10	Gångförmåga hos barn med cerebral pares <i>Eva Brogren Carlberg, Meta Nyström Eek</i>
11	Sjukgymnastiska träningsmetoder efter stroke <i>Christina Brogårdh, Ulla-Britt Flansbjerg</i>
12	Sjukgymnastiska insatser vid Guillain-Barrés syndrom <i>Anette Forsberg</i>

2010

1	Behandling av huvudvärk ur ett sjukgymnastiskt perspektiv <i>E. Varkey, M. Linde, J. Carlsson</i>
2	Andningsvårdande behandling vid buk- och thoraxkirurgi <i>M. Antonsson, M Fagevik Olsén, H. Johansson, L. Sandström, C. Urell, E. Esterdahl, M. Wiklund</i>
3	Träning av den bålstabiliserande muskulaturen vid ländryggssmärta <i>Eva Rasmussen Barr</i>
4	Den rörliga hjärnan <i>Lars Nyberg</i>
5	Prioriteringar inom sjukgymnastik – vägen från en icke-fråga till aktuellt forskningsfält <i>Mari Broqvist, Per Carlsson</i>

6/7	Sensomotorisk funktion hos personer med nackbesvär <i>M. Djupsjöbacka, U. Röijezon, C. Häger Ross, M. Björklund</i>
9	Att leva som vuxen med cerebral pares <i>Karin Sandström</i>
10	Spasticitet efter stroke. Sjukgymnastiska aspekter på bedömning och behandling <i>Disa Sommerfeld</i>
11	Sjukgymnastisk behandling av lymfödem – tidiga insatser betydelsefulla <i>Karin Johansson</i>
12	Att mäta muskelfunktion. Enkla test möjliggör tidig upptäckt av nedsatt fysisk prestationsförmåga <i>Ulla Svantesson</i>

2011

1	Postoperativ rehabilitering vid ländryggsdiskbräck <i>M. Kyhlbäck, G. Kjellby Wend, A. Abbott, M. Millisdotter, P. Grönlund, M. Johansson, A-C. Johansson</i>
2	Kliniska riktlinjer för sjukgymnastinsatser för barn och ungdomar med ryggmärgsbräck <i>S. Norrlin, Å. Bartonek, B. Löfgren, B-M. Bergström, M. Hallberg, P. Jacobs, C. Stenson, C. Ulveryd, L. Öste</i>
3	Arm- och handträning efter stroke – aktuellt kunskapsläge <i>Ann Hemmer</i>
4	Akupunktur inom sjukgymnastiken – ett behandlingsredskap för att lindra smärta och vissa sjukdomstillstånd <i>Elisabeth Stener-Victorin</i>
5	Fysisk aktivitet och ångest. Har fysisk aktivitet god evidens som åtgärd för individer med ångest? <i>David Sweet, Kenth Albertsson</i>
8	Prevention av idrottskador. Neuromuskulär träning förebygger skador hos barn och ungdomar <i>Martin Hägglund</i>
9	Subacromial smärta. Aktuellt kunskapsläge inom diagnostik och rehabilitering <i>Kajsa Johansson</i>
10	Direkt access. Sjukgymnasten som första bedömare vid remissfri mottagning <i>Lena Nordman</i>
11	Muskeltonus. Definition, undersökning och behandling <i>Anna Danielsson</i>

2012

1	Att förebygga fall. Fysisk träning och multifaktoriella åtgärder minskar fallrisk <i>Lillemor Lundin Olsson</i>
2	Att hantera långvarig smärta. Sjukgymnastiska insatser för ökad förmåga till egenvård <i>Catharina Gustavsson</i>
3	Målfokuserad aktivitetsträning för barn med cerebral pares <i>Kristina Löwing</i>
4	Fibromyalgi. Individanpassad träning ger hälsovinster och minskar smärtan <i>Kaisa Mannerkorpi</i>
5/6	Särtryck om Arbetsförmåga <i>B. Grahn, K. Stigmar, C. Wåhlin, K. Kjellberg, T. Ljungquist</i>
7	Fysisk aktivitet och träning under graviditet och postpartum <i>C. Fridén, B. Nordgren, S. Åhlund</i>
8	Optimala förberedelser inför buk- och thoraxkirurgi. Riktlinjer för sjukgymnastiska insatser <i>Helen Anzén</i>
9	Att bibehålla och förbättra led rörlighet. Riktlinjer för insatser inom habilitering <i>Meta Nyström Eek</i>

Arkivet finns på fysioterapi.se/forskning/forskning-pagar/

2013

1	Högintensiv träning. En träningsform med möjlighet att påverka metabolismen <i>Åsa Tornberg</i>
2	Portfolio. Ett verktyg för lärande och synliggörande av kompetens <i>Anna Pettersson</i>
3	Om att leda och driva utveckling – processer, matriser och att leda i komplexitet <i>Klara Palmberg Bryord</i>
4	Kvalitetsregister, Kunskap, Kostnadseffektivitet <i>Carina Thorstenson</i>
5	Från kroppsmedvetande till självmmedvetande <i>Lena Hedlund</i>
6	Sjukgymnastycket 200 år. En essä om en mångbottnad forskningsresa <i>Anders Ottosson</i>
7	Rörelserädsla. Ett centralt begrepp för sjukgymnaster <i>Mari Lundberg</i>
8	Fysisk aktivitet och träning vid cancersjukdom <i>Karin Johansson</i>
9	Att möta globala hälsobehov i låginkomstländer. Tankar kring fysioterapeutens roll <i>Jenny Wickford</i>

FORENSIS PÅGAR Innehåller Børge Skibstad - Inger Lindholm

SAMSKAPATTSKID
Besvär utmaning, alltså det som är ett utmaning "utmaning" utmaning utmaning... (text continues with small print)

Direkt access
Sjukgymnasten som första bedömare vid remissfri mottagning
Lena Nordman

40

FORENSIS PÅGAR Innehåller Børge Skibstad - Inger Lindholm

Sjukgymnastycket 200 år
En essä om en mångbottnad forskningsresa
Anders Ottosson

41

Artikelregister

2014

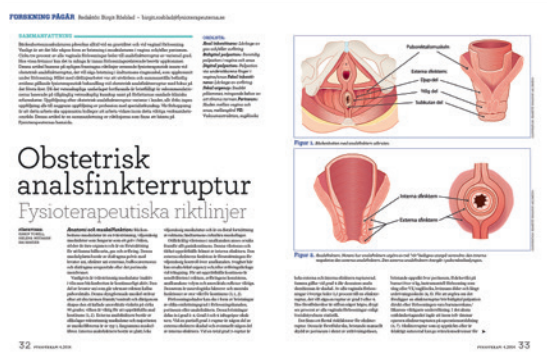
1	Obesitas hos barn och ungdomar – ett fysioterapeutiskt perspektiv	Lotta Bjurvald
2	Spondylartrit. Tidig diagnostik och rätt insatser avgörande för hälsan	Emma Haglund
3	Riktlinjer vid ländryggsbesvär. Evidensbaserade metoder för företagshälsan	Irene Jensen
4	Obstetrisk analsfinkterruptur. Fysioterapeutiska riktlinjer	Karin Torell, Helena Neymark Bachmeier
5	Lumbalt diskbräck. Forskning om strukturerad fysioterapeutisk behandling visar på lovande behandlingsresultat	Gunilla Limbäck Svensson
6	Musikmedicin – ett möjligt område för fysioterapeuter	Anncristine Fjellman-Wiklund
7	Strokerehabilitering – aktuellt kunskapsläge	Susanne Palmcrantz
8	Att mäta fysisk aktivitet: om vikten av enhetliga och pålitliga mått	Eva Denison
9	Hur skelettet påverkas av fysisk aktivitet – ett livstidsperspektiv	Martin Nilsson

2015

1	Fysisk aktivitet och hälsa för personer med utvecklingsstörning	Sven Blomqvist
2	Positiva effekter av träning före och efter större operationer	Elisabeth Rydwick
3	Från genusblind till genusmedveten – teoridrivna interventionsutveckling i ungdomsvänlig miljö	Maria Strömbäck
4	Främre korsbandskada. Prevention, behandling och utvärdering ur ett fysioterapeutiskt perspektiv	Suzanne Werner
6	Att utvecklas genom feedback	Gabriele Biguet, Ingrid Lindquist
7	Långvariga besvär efter whiplashtrauma. Muskuloskeletala mekanismer och fysioterapeutiska insatser	Anneli Peolsson
8	Personcentrering i fysioterapi. Självklar kunskap i ny förpackning eller en möjlighet till etisk reflektion?	Louise Danielsson
9	Effekter av styrketräning för barn med cerebral pares	Linda Karlsson

2016

1	Riktlinjer för utredning och åtgärder vid psykisk ohälsa på arbetsplatsen Evidensbaserade metoder för företagshälsan	Irene Jensen, Christina Björklund
2	Balansträning vid Parkinsons sjukdom. Från teori till praktik	Erika Franzén
3	Fysisk träning som medicin. Del 1: Förskrivning och dosering	Åsa Tornberg
4	Fysisk träning som medicin. Del 2: Biologiska effekter av fysisk inaktivitet och träning	Åsa Tornberg
5	Preventiva insatser vid akut smärta från rygg och nacke. Presentation av en SBU-rapport	Pernilla Åsenlöf
7	Behandling av graviditetsrelaterad ländryggs- och bäckensmärta. Riktlinjer för fysioterapi.	A. Gutke, C. Betten, K. Degerskär, S. Pousette, M. Fagevik Olsén
8	Vård vid astma och KOL. Socialstyrelsens nationella riktlinjer ur ett fysioterapeutiskt perspektiv	Margareta Emtner
9	Dans för tonårsflickor med psykisk ohälsa. Effekter och erfarenheter av dansintervention som komplement till skolhälsovård	Anna Duberg

2017

1	Så påverkas hälsan av vårt stillasittande. En kunskapsöversikt ur ett livsloppsperspektiv
	<i>Andreas Fröberg</i>
2	Metoder för att minska vuxnas stillasittande
	<i>Andreas Fröberg</i>
3	Funktionell styrketräning för professionella musiker
	<i>Bertil Lundborg</i>
4	Styrketräning som behandling vid långvariga ländryggsbesvär
	<i>Lars Berglund</i>
5	Fysisk aktivitet vid depression
	<i>Egil W. Martinsen, Anders Hovland</i>
7	Kliniska riktlinjer: Fysioterapi vid Parkinsons sjukdom
	<i>Maria Nilsson</i>
8	Aspekter på traumatisk ryggmärgsskada. Olika förutsättningar och livsvillkor över världen
	<i>Emelie Butler Forslund, Inka Löfvenmark</i>

2019

1	Sexuell hälsa för alla – fysioterapeutens roll
	<i>Kristina Areskoug Josefsson</i>
2	PARA 2010-projektet: Hälsofrämjande fysisk aktivitet vid reumatoid artrit
	<i>Christina H. Opava</i>
3	Fysisk aktivitet och inaktivitet vid cancer
	<i>Ingrid Demmelmaier, Anna Johnsson</i>
4	Förebyggande och rehabiliterande styrketräning
	<i>Jesper Augustsson, Sofia Ryman Augustsson</i>
5	Fysioterapeuters ansvar för patienter utsatta för våld i nära relation
	<i>Gun Heimer, Ylva Porsklev</i>

2021

1	Yogabaserade övningar som kompletterande behandling – effekter och rekommendationer
	<i>Marian E Papp</i>
2	Motion kan minska menopausens minus. Effekter av fysisk aktivitet på klimakteriebesvär
	<i>Hanna Lindblom, Emilia Berin</i>
3	All rörelse räknas. FYSS nya rekommendationer om fysisk aktivitet och stillasittande
	<i>Ing-Mari Dohrn</i>
4	Fysioterapi och hållbar utveckling. Hänger det ihop – och varför behöver vi engagera oss?
	<i>Annie Palstam, Anton Grenholm</i>
5	Fysioterapeuter gör skillnad för barn födda med PEVA. Viktiga aspekter av bedömning och behandling av klumpfot
	<i>Anna-Clara Esbjörnsson</i>

2018

1	Hälsa och skador hos unga elitsatsande idrottare
	<i>Philip Von Rosen</i>
2	Fysioterapi vid palliativ vård
	<i>Ammis Lübecke, Sylvia Sauter</i>
3	Interprofessionellt samarbete i primärvården
	<i>Cecilia Fridèn, Christina Olsson</i>
4	Kvinnors erfarenheter av bäckenbottenmuskelträning efter gynekologisk cancer
	<i>Anna Lindgren</i>
5	Fysisk aktivitet och hjärnhälsa
	<i>M. Ekblom, V. Blom, Ö. Ekblom, L. Kallings, C. Nooijen</i>
6	Betydelsen av berikande miljöer för strokedrabbade i sent skede
	<i>Petra Pohl</i>

2020

1	Metrologi för att säkerställa kvaliteten i fysioterapeutiska mätningar
	<i>Jeanette Melin</i>
2	Evidensbaserad fysioterapi för godartade ländryggsbesvär
	<i>B. Öberg, K. Schröder, M. Fors, Y. Lindbäck, P. Enthoven, A. Abbott</i>
3	Mobilisering och träning efter bukkirurgi vid cancer
	<i>Andrea Porserud</i>
4	Fysisk träning inom hjärtrehabilitering
	<i>Maria Bäck</i>
5	Konkreta interventioner för äldre med smärta
	<i>Sara Cederbom</i>
6	Viktigt att öka kunskapen kring implementering
	<i>Johanna Fritz</i>

Arkivet finns på fysioterapi.se/forskning/forskning-pagar/